

Key words: theoretical and methodological principles, professional maturity, personality, development, future specialists of socio-economic professions, professional activities, professional competence, professionalism, psychological maturity.

Received December 04, 2015

Revised December 15, 2015

Accepted January 04, 2016

УДК 796.853.26

К.С. Осика

osika.1984@mail.ru

Життєвий і творчий шлях Масутацу Оями як вчинок буття: психологічний аспект

Osyka K.S. Life and Creative Work of Masutatsy Oyama as the Act of Existence: Psychological Aspect / K.S. Osyka // Problems of Modern Psychology : Collection of research papers of Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University, G.S. Kostyuk Institute of Psychology at the National Academy of Pedagogical Science of Ukraine / scientific editing by S.D. Maksymenko, L.A. Onufriieva. – Issue 31. – Kamianets-Podilskyi : Aksioma, 2016. – P. 271–281.

К.С. Осика. Життєвий і творчий шлях Масутацу Оями як вчинок буття: психологічний аспект. У статті висвітлено провідні етапи життєвого і творчого шляху відомого японського суспільного та громадського діяча, видатного спортсмена, основоположника сучасного кіокушинкай карате Масутацу Оями (1923 – 1994). Акцент зроблено на вивченні буттєвих періодів життєтворчості видатного каратиста, самотності його тренувального й змагального процесів, унікальності психолого-педагогічної системи підготовки спортсменів високої кваліфікації. Представлено комплекс улюблених вправ М.Оями, класичні системи східної боротьби. Вони відіграли надзвичайно важливу роль в процесі формування неповторного вчинкового світу майстра, дійового і рішучого, морального й відповідального, де людина завжди знаходилась в центрі уваги. Даний комплекс вправ сприяв підвищенню популярності кіокушинкай карате: різноманітні комбінації ката (формальні вправи карате), тамешиварі (розбивання твердих предметів) та випробування стійкості (найскладніші завдання для досвідчених каратистів, які мають потужний позитивний потенціал у процесі загартування вольових якостей та становленні особистості справжнього каратиста). Життєвий шлях М.Оями різноманітний і плідний, величний і суперечливий, від

глибокої заспокійливої тиші та самозаглиблення, самоусвідомлення власного Я, відчуття гармонії в собі і природі до бурхливих доленосних миттєвостей на межі життя і смерті; служба воєнним льотчиком у роки Другої світової війни, напружені тренування, віртуозне переміщення важких речей, бої з биками голіруч, запеклі двобої на татамі, цінний досвід Шаолінського монастиря з його багатючими духовними та морально-психологічними традиціями медитації й самовдосконалення, пізнання людей і світу.

Ключові слова: Масутацу Ояма, майстер, життєвий і творчий шлях, вчинок буття, кіокушинкай карате, каратист, тренувальний процес, змагальний процес, бої на татамі, психологічний механізм захисту.

К.С. Осыка. Жизненный и творческий путь Масутацу Оямы как поступок бытия: психологический аспект. В статье освещены основные этапы жизненного и творческого пути выдающегося спортсмена, основоположника современного киокушинкай каратэ Масутацу Оямы (1923 – 1994). Акцент сделан на изучении бытийных периодов жизнетворчества, выдающегося каратиста, самобытности его тренировочного и соревновательного процессов, уникальности психолого-педагогической системы подготовки спортсменов высокой квалификации. Представлен комплекс любимых упражнений М.Оямы, классические системы восточной борьбы. Они сыграли чрезвычайно важную роль в процессе формирования неповторимого мира поступков мастера, действенного и решительного, морального и ответственного, где человек всегда находился в центре внимания. Данный комплекс упражнений способствовал повышению популярности киокушинкай каратэ: разнообразные комбинации ката (формальные упражнения каратэ), тамэшивари (разбивание твёрдых предметов) и испытание стойкости (сложнейшие задания для опытных каратистов, которые имеют мощный позитивный потенциал в процессе закаливания волевых качеств и становления личности настоящего каратиста). Жизненный путь М.Оямы разнообразный и плодотворный, величественный и противоречивый, от глубокой успокаивающей тишины и самоуглубления, самопостижения собственного Я, чувства гармонии в себе и природе до бурных судьбаносных мгновений на рубеже жизни и смерти; служба военным летчиком в годы Второй мировой войны, напряженные тренировки, виртуозное перемещение тяжелых предметов, бои с быками безоружным, яростные поединки на татами, драгоценный опыт Шаолинского монастыря, с его богатейшими духовными и морально-психологическими традициями медитации и самосовершенствования, познания людей и мира.

Ключевые слова: Масутацу Ояма, мастер, жизненный и творческий путь, поступок бытия, киокушинкай каратэ, каратист, тренировочный процесс, соревновательный процесс, поединки на татами, психологический механизм защиты.

Постановка проблеми. Спортивні лідери, світові «зірки» мають значний психолого-педагогічний, морально-етичний та ідео-

логічний вплив на молодь, колег, широке спортивне співтовариство, суспільство взагалі. Таким взірцем в сучасному карате став знаний у всьому світі японський суспільний і громадський діяч, видатний спортсмен, основоположник сучасного кіокушинкай карате Масутацу Ояма. Є гостра потреба в більш детальному вивченні життєвого та творчого шляху видатного каратиста, його непересічного вчинкового світу, буттєвих періодів його життєтворчості, особливо в психологічній площині, що неодмінно стають прикладом для початківців, кодексом честі, справедливості і відповідальності та натхнення їх життєвого і спортивного шляху.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Життєвий і творчий шлях Масутацу Ояма, його психолого-педагогічну систему підготовки спортсменів високої кваліфікації, особливо рівня юданша, теоретико-методологічні, методичні, тактико-технічні, фізичні, фізіологічні та психологічні основи й особливості тренувального та змагального процесів в кіокушинкай карате вивчали: С.Арнейл, С.В.Близнюк, Дж.Блюмінг, М.Ведель, С.А.Іванов-Катанський, В.Б.Кушнірик, А.Мацуї, Т.Міягі, М.Накаяма, М.Ояма, Х.Рояма, О.І.Танюшкін, М.Томпсон, Е.Хуг, В.П.Фомін, Г.Фунакоши, Г.Ямагучі.

Стів Арнейл був найкращим учнем М.Ояма. Під час тренувань, які проводив його вчитель, він активно засвоював тактико-технічну та бойову підготовку кіокушинкай. Першим, після самого М.Ояма, успішно пройшов тест хякунін кумите (100 двобоїв) у 1965 році. Першим став практикувати стиль кіокушинкай карате у Європі, заснував Британську організацію карате, був президентом міжнародної федерації карате. У 2011 році став володарем 10 дану з кіокушинкай карате.

Джон Блюмінг, бажаючи проникнутися японським бойовим духом, починає вивчати древнє японське бойове мистецтво. Найбільш яскраво його феноменальний талант проявився в карате. Дж.Блюмінг перші свої кроки в засвоєнні карате почав в головному відділенні у майстра М.Ояма. Він був успішним учнем, тренером та ентузіастом, який розповсюджував в Європі карате стилю кіокушинкай. Володар найвищого 10 дану проводив семінари та дан-тести по всьому світу. Він створив першу європейську асоціацію карате та організацію Кіокусін Будокай Кан, яка містила в собі комбінацію стилів кіокушинкай карате, дзюдзюцу та дзюдо.

Хацуо Рояма старанно й наполегливо тренувався, швидко досягав успіху в засвоєнні бойових технік. М.Ояма як майстер, тренер, наставник дав йому можливість глибинно відчувати всю

важкість перемог і поразок. Х.Рояма брав участь у чемпіонатах Японії та світу. Був засновником в карате прийому маваші гері гедан (лоу кік) – круговий удар ногою у нижній рівень супротивника, який використовують сучасні каратисти в тренувальному та змагальному процесах. Х.Рояма – автор багатьох праць з теорії та практики кіокушинкай карате, які перекладені на англійську та російську мову. Найбільш популярніша з них «Мое життя – карате». Володар 9 дану з кіокушинкай карате.

Акійоши (Шокей) Мацуї був молодим успішним учнем М.Оями, який швидко засвоював техніку карате, у 15 років отримав чорний пояс (1 дан). Активно брав участь у міжнародних змаганнях з карате, став наймолодшим чемпіоном світу в історії кіокушинкай. На змаганнях хякунін куміте (100 двобоїв) М.Ояма із захопленням говорив про свого учня. У останні роки свого життя Масутацу Ояма назвав Акійоши Мацуї своїм наступником. Після смерті майстра, у 1994 році, А.Мацуї очолив Міжнародну організацію кіокушинкай карате. Володар 8 дану з кіокушинкай карате.

Продовжуючи ідеї, започатковані М.Оямою, Олександр Іванович Танюшкін, засновник кіокушинкай карате у Радянському Союзі та Росії, володар 7 дану, розглядає філософські проблеми карате, використовуючи в своїй тренерській роботі бойові техніки, прийоми, ката, роботу з холодною зброєю, медитацію. Публікує багато праць, випускає навчально-методичні фільми, в яких детально відображає технічну кваліфікаційну програму з кіокушинкай карате, структуру та етапи підготовки каратиста в тренувальному та змагальному процесах.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є вивчення життєвого і творчого шляху Масутацу Оями як вчинку буття, психологічні особливості його провідних етапів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Масутацу Ояма (справжнє ім'я Йонг І-Чой) народився 27 липня 1923 року в селі, неподалік від південно-корейського міста Гунсана. У ранньому віці приїздить до Манчжурії, а потім у Південний Китай, де жив на фермі своєї старшої сестри. Коли йому було 9 років, він почав вивчати одну з форм китайського кемпо, що мало назву «Вісімнадцять рук» у майстра Йої, який працював на фермі в цей час. Коли М.Ояма повернувся до Кореї, у віці 12 років, він продовжив своє навчання бойовому мистецтву, тренуючись у корейському кемпо [4]. В 1938 році, у віці 15 років, він залишає Корею і їде до Японії, щоб стати льотчиком. В той час йому дуже хотілось

стати героєм, першим корейським бойовим пілотом. Його наміри могли зазнати серйозних і важких випробувань і він міг би не вижити в такому віці, бо був корейцем у Японії. А корейці в той час, перебуваючи в Країні вранішнього сонця, зазнавали значних утисків, особливо з боку мафіозних структур і криміналітету. Був час, коли деякі з так званих «товарищів» і «друзів» наполегливо, вперто і нахабно намагалися підкорити і пригнітити його, але це їм не вдалося: М.Ояма з юних років мав твердий непохитний характер і залізну волю. Коли йому нарешті увірвався терпець, їм всім було дуже важко, незручно і боляче, але надзвичайно корисно з психолого-педагогічної точки зору. Насамперед для «друзів», бо такі уроки твердо запам'ятовуються надовго, на все наступне життя. Якби М.Ояма не вступив до авіаційної школи, він міг би потрапити у важку і небезпечну життєву ситуацію, що загрожувала його репутації і навіть життю. [3]. Але Масутацу Ояма продовжував займатися бойовими мистецтвами, тренуючись у школах дзюдо і боксу. Одного разу він познайомився зі студентами, які займалися окінавським карате. Його дуже зацікавив цей вид бойового мистецтва і він вирішив вступити в додзо Гітина Фунакоши в університеті Такусоку, з якого по теперішній час постало відомий всім стиль шотокан карате. М.Ояма старанно тренувався, самовдосконалювався й успіх прийшов сам собою. І коли йому виповнилося 17 років, він отримав 2 дан з карате. Коли він вступив до Імператорської Армії у 20 років, у нього був 4 дан. Він також продовжував займатись дзюдо, де досяг вагомих успіхів. За 4 роки тренувань із дзюдо він прекрасно засвоїв основоположні принципи бойового мистецтва і виконав вимоги 4 дану. Поразка Японії у Другій світовій війні трагічно позначилася на свідомості М.Оями, який ніколи не програвав на татамі [1; 3]. Але доля посміхнулася йому, і в життя М.Оями в цей час прийшла людина на ім'я Со Ней Чу. Майстер Со – його співвітчизник, кореєць за походженням, що мешкав у Японії, був великим майстром стилю годзю-рю. Він досяг значних висот фізичного та духовного самовдосконалення. Со Ней Чу був тією людиною, що залучила Масутацу Ояму на шлях глибокого вивчення бойових мистецтв. Майстер мудро порадив Оямі уникнути спокус людського світу і цивілізації на три роки самотності для тренування духа і тіла. У 23 роки він познайомився з Йоджи Йотикавою, автором роману про життя і пригоди видатного самурая та фехтувальника Міямото Мусаши. І сам роман, і його автор допомогли М.Оямі досягнути духовні глибини самурайського кодексу честі Бушидо, зрозуміти і усвідомити шлях

Воїна. Через кілька років Масутацу Ояма йде до гори Мінобе в префектурі Сіба, у те місце, де жив і тренувався на самоті легендарний самурай, і де Міямото Мусаши створив свою школу Ніто-рю (школа двох мечів). М.Ояма намагався знайти необхідне місце, де у важких умовах можна починати тренування й будувати плани на майбутнє. Він узяв з собою невеликий набір найнеобхідніших речей й книгу Міямото Мусаши. З ним також був один із студентів додзо шотокан Йоширо. Самотність у горах важко позначалась на самовідчутті цих людей, і через півроку студент Йоширо залишає М.Ояму [2; 5]. Самотність ще більше загартувала Ояму, котрий, на відміну від Йошири, не збирався так швидко повертатися до цивілізації. Со Ней Чу радив М.Оямі голити одну з бровей, щоб не відчувати бажання скоріше повернутися до людей. Під час перебування в горах у процесі напружених тренувань М.Ояма ретельно формує систему власних особистісних якостей: цілеспрямованість, наполегливість, завзятість, ініціативу, стриманість, самостійність, серйозність, принциповість, схильність до ризику, жорсткість. Тривалі тренування у горах зробили Масутацу Ояму найсильнішим каратистом у Японії. Однак його спонсор повідомив Оямі, про те, що у нього залишилось занадто мало коштів і йому треба закінчити гірські тренування. Провівши у горах 14 місяців, М.Ояма повертається до людей. Через кілька місяців, у 1947 році він взяв участь у Першому всеяпонському національному чемпіонаті з бойових мистецтв і став переможцем серед каратистів. Але він відчуває великі душевні страждання від того, що не зміг тренуватися в горах повних три роки, як планувалося на початку. Тому М.Ояма вирішує присвятити себе карате. Він знову йде на гору Кьодзуми в префектурі Сіба. Він тренується фанатично, з великим напруженням сил, по 12 годин на добу, без вихідних і відпочинку. Майстер М.Ояма стояв під зимовим холодним водоспадом, розбивав річкове каміння і скелі руками, тренувався на маківарі, стрибав через льон сотні разів на день, досягаючи високої майстерності у стрибках. М.Ояма жив за суворо розробленим режимом [1; 4].

4.00. Підйом, медитація з заплющеними очима (10 хвилин), біг підтюпцем у горах (2 години).

7.00. Приготування їжі; 8.00. – трапеза, що є сніданком й обідом.

9.00. Початок тренувань. 10 разів виконати комплекс з 5 вправ: 1) підняти 20 разів штангу вагою 60 кг; 2) віджатися на пальцях 20 разів; 3) віджатися у стійці на руках 20 разів; 4) підтягнутися на перекладині 20 разів; 5) нанести по 20 ударів

кулаком лівою та правою рукою по маківарі. Після виконання кожного комплексу зробити дихальні вправи і швидко почати виконувати наступний комплекс. Після десятикратного виконання даного комплексу – відпочинок до 11.00.

11.00. Виконання ката (формальні вправи карате). При цьому щодня виконувати одне ката по 100 разів. Наприклад: перший день – Хейан 1, другий день – Хейан 2, поки не будуть виконані всі 5 комплексів Хейан, а потім виконувати їх у зворотньому порядку. Так саме виконуються й інші ката.

14.00. Підняття ваги. Підняти штангу вагою 60 кг 20 разів, потім поступово підвищувати навантаження. Зробити 1000 віджимань: 200 разів на 2 пальцях, 200 разів – 3 пальцях, 200 разів – на 4 пальцях, 400 разів – на 5 пальцях. Перед кожним комплексом робити невеличку перерву й іноді для різноманітності робити 1000 віджимань на кулаках з перервою після 500.

15.00. Розробка прийомів спарингу, вправи з маківарою, лазання по канату, вправи для брюшного пресу, розбивання каміння.

17.00. Приготування їжі, вечеря.

18.00. Медитація й підготовка до сну [4; 5].

У даному тренувальному циклі домінуючими стали наступні фізичні якості: витривалість, швидкість, сила, гнучкість, координованість.

Зазначимо, що деякі подвижники й ентузіасти бойових мистецтв дотримувалися даного режиму дня багато десятиліть, або все життя. Постійно, крім фізичних тренувань, М.Ояма вивчав різні школи бойових мистецтв, філософію Дзен і медитацію [1]. Після 18 місяців усамітнення він досяг просвітлення, вплив оточуючого суспільства втратив сенс для нього.

В 1950 році Масутацу Ояма почав випробування свого фізичного та духовного потенціалу в боях з биками. Це були вчинки буття, які закарбувалися в пам'яті майстра назавжди. За своє життя він бився з 52 биками, три з яких були вбиті, а 49 йому вдалося відрубати роги ударом руки шуто [3]. Нові перемоги майстру давалися нелегко. Одного разу М.Ояма, пригадуючи минуле, розповідав, коли він узяв участь у першому бою з биком, то зміг лише роз'ярити його. У 1957 році, у віці 34 роки, він отримав важке поранення й ледве не загинув від розлюченого бика в м.Мехіко. Але М.Оямі вдалося відтягнути його від себе і зломити ріг. Після двобою майстер півроку провів у ліжку, але одужав. Даний змагальний досвід допоміг сформувати гармонійно розвинену систему вольових якостей: самовдосконалення, рішучість,

сміливість, витримка, вміння миттєво, незважаючи на конкретну загрозову ситуацію, мобілізувати свій фізичний і тактико-технічний потенціал. Вони дають змогу М.Оямі не тільки перемагати в жорстоких двобоях з биками, залишитися живим у граничній ситуації на межі життя і смерті, видужати після важкого поранення й довгого лікування, але й знову вийти на татамі і з успіхом продовжити свій переможний шлях [4].

Вважаємо, що в даній життєвій ситуації у майстра спрацьовує психологічний механізм захисту витиснення, що забезпечує первісний захист Его, який сприяє найбільш ефективному шляху уникнення тривоги, котрий можна визначити як «мотивоване забуття». Даний процес дає можливість уникнути усвідомлення думок і почуттів, що породжують страждання та призводить до забуття травмуючих ситуацій минулих подій. Завдяки дії цього психологічного механізму М.Ояма був надзвичайно спокійним, урівноваженим.

У 1952 році він їздив по США впродовж року, демонструючи мистецтво карате. Телебачення дало змогу побачити М.Ояму всій Америці. За два десятиліття майстер 270 разів одержував переконливі перемоги над усіма своїми супротивниками. У більшості боїв він одержував перемогу, здійснюючи лише один удар супротивникові, і тривали вони декілька секунд. Тільки незначна частина цих боїв продовжувалася до трьох хвилин. Бійцівський принцип майстра у тренувальному та змагальному процесах: якщо він переміг тебе – так і повинно бути; якщо він вдарив, ти – пригнічений, розгублений; якщо ти блокував удар невдало, – твоя рука поламана або травмована; якщо ти не блокував удар супротивника, – зламане твоє ребро [4; 5]. Суровий життєвий досвід М.Оями породжував постійну тривогу в його душі, котра попереджувала його про постійну небезпеку з боку оточуючого середовища. Відчуття тривоги давало можливість реагувати на загрозу адаптивним засобом, завдяки виникненню захисного механізму заміщення, в процесі якого відбувається переадресація з одного об'єкта на інший. У запеклих двобоях з суперниками та биками в М.Оями спрацьовує даний психологічний механізм захисту.

На нашу думку, провідними критеріями оцінки показників успішності його двобоїв на татамі є такі: майстер діє з урахуванням вірогідних ситуацій за оптимальною тактичною схемою, легко й своєчасно концентрує, переключає або розподіляє увагу, рухи різноманітні за формою й умовами, добре координовані, удари сильні та влучні.

У 1953 році М.Ояма відкрив свій перший Доджо, ділянку землі, що вкрита травою у районі Меджиро, Токіо. У 1956 році перший справжній Доджо був відкритий у колишній балетній студії за університетом Ріккю, за півкілометра від теперішньої штаб-квартири Міжнародної організації карате. До 1957 року в ньому тренувалося 700 осіб, незважаючи на високі вимоги й напруженість тренувань. Велика кількість майстрів інших шкіл приходили тренуватися в Доджо, тому що значна увага в ньому приділялась фізичним кондиціям і повному контакту у спарингах. Один із провідних інструкторів Кенджи Като сказав, що вони будуть вивчати й інші стилі, які будуть їм потрібні у реальному бою [1; 5]. М.Ояма використовував техніку та прийоми з різних бойових мистецтв. Члени Доджо М.Ояма з почуттям небезпеки вступали в куміте (спаринг), розглядаючи його спочатку як двобій. З деякими обмеженнями атака у голову (особливо технікою шуто і суглобами пальців), захвати, кидки, удари головою у пах були звичайними на тренуваннях. Бій продовжувався доти, поки супротивник не залишав спроби опору. Тому забої, травми зустрічалися щодня (травматизм на тренуваннях складав 90 %). Учні не мали захисних засобів та єдиної спортивної форми. Боббі Лоу став першим учи-десі М.Ояма. Він тренувався з майстром 1,5 року. Саме він проголосив учи-десі: «Тисячу днів тренувань – початок шляху» [5]. У 1957 році Боббі Лоу повернувся до Гаваїв, щоб відкрити першу школу М.Ояма за межами Японії. Сучасний світовий центр Міжнародної організації карате був офіційно відкритий у червні 1964 року. В цьому році була прийнята остаточна назва кіокушин, що означає «абсолютна істина». Масутацу Ояма помер від раку легенів у віці 70 років 26 квітня 1994 року й залишив відповідальним за організацію майстра 5 дана Акійоши Мацуї, технічного директора Хонбу.

Творчий шлях М.Ояма був досить напруженим і плідним. Філософсько-психологічні, теоретико-методологічні, тактико-технічні, методичні та практичні проблеми сучасного кіокушинкай карате висвітлено на сторінках його книг: «Що таке карате» (1958), «Це карате» (1966), «Карате для досвідчених учнів» (1970), «Карате, світ без кордонів» (1984), «Філософія карате» (1993). Книга «Це карате» присвячена практичним аспектам кіокушинкай карате: технічні прийоми та тренувальна система, що спроможна перетворити руки й ноги спортсмена в справжню зброю, стійки в карате, методи ударів та блокування, формальні вправи (ката), тренувальні двобої (куміте), розбивання твердих

предметів (тамешиварі), життєво важливі центри на тілі людини [4]. У книзі «Філософія карате» автор всебічно досліджує важливі філософсько-психологічні та морально-етичні проблеми сучасного життя і спорту: прагнення, завзятість, сміливість, чемність каратиста, відношення до батьків, підстави для бою, зв'язок Карате і Дзен, керування диханням і духом, відношення до любові, одруження та грошей, визволення – провідна істина людини, кіокушинкай карате в сучасному світі [3]. У Масутацу Оями як дослідника, науковця, методолога та теоретика бойового мистецтва виокремлюємо наступні провідні творчі та ділові якості: професійні знання, ініціативність, зацікавленість у справі, відповідальність. М.Оямі як тренеру властиві такі позитивні риси характеру: принциповість, самокритичність, працелюбство, впевненість у собі, стриманість у потребах, здібність взяти відповідальність на себе, сконцентрованість на проблемі, націленість на перемогу, схильність до змагань, організаторські здібності, енергійність, а також і негативні: егоцентризм, егоїзм, жорстокість, категоричність, байдужість до всього, поки мета не буде досягнута, кар'єризм, самовпевненість, нестриманість [1; 4; 5]. Життєвий і творчий шлях Масутацу Оями є справжнім вчинком буття.

Висновки. Доведено унікальність життєвого і творчого шляху Масутацу Оями як вчинку буття, його філософсько-психологічний та соціокультурний феномен. Вплив на сучасний каратистський рух, де його образ став взірцем для наслідування наступних поколінь спортсменів на їх шляху до самовдосконалення й майстерності. А його творчий доробок – настільна книга в процесі підготовки каратистів до змагань, відповідальних виступів на татамі. Перспектива дослідження – вивчення психологічних особливостей змагального процесу спортсменів середнього кваліфікаційного рівня.

Список використаних джерел

1. Ояма М. Путь каратэ Кёкусинкай / М. Ояма. – М. : Доинформ, 1992. – 107 с.
2. Ояма М. Жизненное каратэ / М.Ояма. – М. : Советский патриот, 1993. – 72 с.
3. Ояма М. Философия каратэ / М.Ояма. – Калининград : Роза, 1993. – 82 с.
4. Ояма М. Это каратэ / Масутацу Ояма. – М. : ФАИР-ПРЕСС, 2001. – 320 с.
5. Ояма М. Классическое каратэ /М.Ояма. – М. : Эксмо, 2008. – 256 с.

Spysok vykorystanyh dzherel

1. Oyama M. Put karate Kekusinkai /M.Oyama.– М.: Do-inform, 1992.– 107 s.
2. Oyama M. Zhiznennoe karate / M.Oyama. – М.: Sovetskiy patriot, 1993. – 72 s.
3. Oyama M. Filisofiya karate / M.Oyama. – Kaliningrad: Rosa, 1993. – 82s.
4. Oyama M. Eto karate / Masutatsu Oyama. – М.: FAIR-PRESS, 2001. – 320 s.
5. Oyama M. Klassicheskoe karate / M.Oyama. – М.: Eksmo, 2008. – 256 s.

K.S. Osyka. Life and Creative Work of Masutatsy Oyama as the Act of Existence: Psychological Aspect. The article explains the main stages of the life and creative work of the famous Japanese social and public figure, prominent sportsman, founder of the modern kiokushinkai karate Masutatsy Oyama (1923-1994). The accent is put on the study of the existential periods of the life creativity of the prominent karatist, originality of his training and competitive processes, uniqueness of the psycho-pedagogical system of preparation of the high-quality sportsmen. The complex of the favorite exercises of M. Oyama and classical systems of the Eastern wrestling is also represented. They played the extremely important role in the process of formation of the unique master's actional world, efficient and firm, moral and responsive one, with the man being always in the centre of attention. The complex represented in the given article contributed to the uprising of the popularity of the kiokushinkai karate: different combinations of kata (formal exercises of karate), tameshiwari (breaking the solid objects to pieces) and testing the endurance (the most difficult task for experienced karatists who have powerful positive potentiality in the process of tempering the volitional qualities and true karatist's personality becoming). The life of M. Oyama is diverse and productive, majestic and contradictory, from deep calming silence and self-centration, self-realization of one's own «Me», the sense of harmony in oneself and nature to the stormy fateful momentary on the borderline between life and death. M. Oyama went through different stages in his life: military service as a pilot during World War II, tense trainings, masterly shifting of heavy things, fights with bulls with his bare hands, fierce duels on tatami, precious experience of Shaolin monastery abundant in the spiritual and moral-psychological traditions of meditations and self-improvement, perception of people and world.

Key words: Masutatsy Oyama, master, life and creative work, act of existence, kiokushinkai karate, karatist, training process, competitive process, fights on tatami, psychological mechanism of defense.

Received December 03, 2015

Revised December 21, 2015

Accepted January 06, 2016